

Европейски икономически и социален комитет

TEN/462
Регистрация на превозвачи
на радиоактивни материали

Брюксел, 22 февруари 2012 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Европейския икономически и социален комитет

относно

„Предложение за регламент на Съвета за установяване на система на Общността за регистрация на превозвачи на радиоактивни материали“

COM(2011) 518 final

—————
Докладчик: г-н Jirovec
—————

На 30 август 2011 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 31 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия (Евратом), да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за регламент на Съвета за установяване на система на Общността за регистрация на превозвачи на радиоактивни материали“
COM/2011/518 final.

Специализирана секция „Транспорт, енергетика, инфраструктури, информационно общество“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 3 февруари 2012 г.

На 478-ата си пленарна сесия, проведена на 22 и 23 февруари 2012 г. (заседание от 22 февруари 2012 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 117 гласа „за“, 3 гласа „против“ и 2 гласа „въздържал се“.

*

* *

1. **Заклучения и препоръки**

- 1.1 Комитетът препоръчва приемане на предложения регламент. Комитетът е съгласен, че се налага оценка на въздействието на регламента две години след началото на неговото прилагане. Също така би било полезно въпросът да бъде преразгледан след пет години, за да се проследи какви пречки биха могли все още да стоят пред безпроблемното и безопасното функциониране на превода на радиоактивни материали в Европейския съюз.
- 1.2 Комитетът подкрепя втория вариант, предложен в доклада за оценката на въздействието, а именно регламент с хармонизирани правила и по-ефикасна роля на компетентните органи.
- 1.3 Държавите членки следва да гарантират хармонизирането на критериите за регистрация.
- 1.4 Уеббазираната система за регистрация трябва да е достъпна, да е вече изпитана и да функционира към момента, в който настоящият регламент влезе в сила.
- 1.5 Комитетът счита, че създаването на нова агенция – както се предвижда във вариант 3 – би повишило административната тежест за предприятията и като цяло би омаловажило действието на регламента.

- 1.6 Комитетът отбелязва, че необходимото застрахователно покритие за превозвачите се различава в отделните държави-членки. Въпреки че подобно застрахователно покритие не може да бъде уредено чрез процедурата за регистрация, Комитетът приканва държавите-членки да постигнат хармонизиране на необходимите застрахователни схеми.
- 1.7 Определенията, така както са посочени в регламента, следва да съответстват на речника на МААЕ във възможно най-голяма степен, особено определението за превозвачи, като същевременно се отчита необходимостта от съгласуваност със законодателството на Евратом, по-конкретно Директива 96/29/Евратом.
- 1.8 Кандидатът следва да има възможност да поправя или допълва информацията в заявлението си, вместо то да бъде отхвърляно без последващо разглеждане (член 5, параграф 7 и член 5, параграф 10).

2. Въведение и общо съдържание на предложението за регламент

- 2.1 Целта на предложението е да се заменят националните процедури за докладване и издаване на разрешителни с една единствена регистрационна система за превозвачи на радиоактивни материали, което ще допринесе за опростяване на процедурата, ще намали административната тежест и ще спомогне за отстраняване на пречките за навлизане, като същевременно ще запази постигнатите до този момент високи равнища на радиационна защита.
- 2.2 На европейско равнище превозвачите на радиоактивни материали са обхванати от законодателството в областта на транспорта съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и от законодателството относно специфичните аспекти във връзка с радиацията, включително опазване на здравето на работниците и населението съгласно Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия (Евратом).
- 2.3 Законодателството във връзка с ДФЕС беше опростено с Директива 2008/68/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно вътрешния превоз на опасни товари, която обхваща всички видове вътрешен транспорт.
- 2.4 В Директива 96/29/Евратом на Съвета от 13 май 1996 г. се определят основните стандарти за безопасност за опазване на здравето на работниците и населението срещу опасностите, произтичащи от йонизиращото лъчение. В съответствие с член 30 от Договора изразът „основни стандарти“ означава:
- максимално допустими дози с достатъчна безопасност;
  - максимално допустими дози на облъчване и замърсяване;
  - основни принципи, регулиращи медицинското наблюдение за работещите.

В съответствие с член 33 всяка държава-членка приема съответните разпоредби, за да осигури спазването на основните стандарти.

- 2.5 За да опазят здравето на работниците и населението и по-добре да насочат усилията си, компетентните органи на държавите-членки трябва да знаят кои лица, организации или предприятия подлежат на проверка. За тази цел в съответствие с член 3 и член 4 на директивата държавите-членки подлагат някои практически използвания, включващи риск от йонизиращо лъчение, на система за докладване (уведомяване) и получаване на предварително разрешение или забрана на някои практически използвания.

Директива 96/29/Евратом се прилага за всички практически използвания, които включват риск от йонизиращо лъчение, което се излъчва от изкуствен източник или от естествен източник на лъчение, включително превоз.

- 2.6 С оглед на често трансграничното естество на операциите по превоз, превозвачът може да се окаже длъжен да спазва тези процедури за докладване и издаване на разрешителни във всички засегнати държави-членки. Освен това държавите-членки прилагат тези процедури в различаващи се системи и по този начин усложняват операциите по превоз като такива и процедурите за издаване на разрешителни.
- 2.7 Настоящият регламент заменя системите за докладване и издаване на разрешителни в държавите-членки, установени съгласно Директива 96/29/Евратом на Съвета, с единна регистрация чрез Европейска система за регистрация на превозвачи. Превозвачите следва да подават заявления чрез централен уеббазиран интерфейс. Тези заявления ще бъдат проверявани от съответния национален компетентен орган, който извършва регистрацията, ако заявителят отговаря на основните стандарти за безопасност. Същевременно системата позволява на компетентните органи да добият по-добра представа за превозвачите, които извършват дейност в тяхната държава.
- 2.8 В регламента се използва диференциран („степенуван“) подход, като от процедурата на регистрация се изключват превозвачи, които превозват единствено „освободени опаковки“. От друга страна, съгласно регламента държавите-членки могат да добавят допълнителни изисквания за регистрация на превозвачи на дележащи се и на силно радиоактивни материали.
- 2.9 Продължават да се прилагат другите законодателни актове на ЕС и държавите-членки, както и международните правила относно физическата защита, предпазните мерки и гражданската отговорност, в частност Директива 2008/68/ЕС.
- 2.10 Регламентът ще освободи ресурси в компетентните органи, които към момента отговарят за тези административни процедури, тъй като регистрацията ще се наблюдава само от един компетентен орган.

3. **Общи бележки**

- 3.1 Комитетът подкрепя втория вариант, предложен в доклада за оценката на въздействието, а именно регламент с хармонизирани правила и по-ефикасна роля на компетентните органи.
- 3.2 Регламентът би бил една крачка по-напред от препоръка, тъй като: а) предлага директно приложими хармонизирани правила като обща регистрационна система за превозвачите, която да премахне различните системи за докладване и издаване на разрешителни в държавите-членки, и б) осигурява на превозвачите достъп до транспортния пазар на ЕС-27 посредством опростена процедура, като едновременно възприема диференциран подход. Комисията ще създаде сигурна онлайн система за регистрация, за да осигури необходимия обмен на данни.
- 3.3 Въпреки че вариантите, изследвани от Ecorys – независимите експерти, които проведоха допълнително проучване за Комисията – имат на пръв поглед скромно въздействие в глобален контекст, то има значение за един малък сектор. Въздействията са категоризирани в пет групи, а именно: разходи и такси в публичния сектор, регулаторни последиствия, транспорт, безопасност и околна среда, и социални въздействия.
- 3.4 За малките и средните предприятия се предвиждат ползи, пропорционални на общите икономии от прилагането на тези варианти. Колкото по-големи са общите икономии, толкова по-високи ще са и икономии на тези предприятия, които поради сложността и големите разходи понастоящем често са изолирани от пазара.
- 3.5 Резултатът от съществуването на регламент би бил икономия в размер на 13,6 милиона евро годишно над обичайното за тази област, тъй като регламентът, освен всичко друго, ще гарантира взаимно признаване на разрешителните на превозвачите. Този подход би намалил административната тежест за превозвачите, потребителите и производителите, и същевременно ще освободи ресурси в компетентните органи. Освободените по този начин ресурси могат да бъдат използвани поне отчасти за проверки за спазване на изискванията, а липсата на такова наблюдение е един от проблемите, посочени по-горе.
- 3.6 Поради задължителния характер на регламента, този вариант ще бъде ефикасен за постигане на целите – т.е. да се опрости системата, да се въведе прозрачност и да се премахнат пречките пред един функциониращ вътрешен пазар, като едновременно с това се поддържа високо равнище на безопасност.

3.7 Комитетът счита, че създаването на нова агенция – както се предвижда във вариант 3 – би повишило административната тежест за предприятията и като цяло би омаловажило действието на регламента.

4. **Конкретни бележки**

4.1 Определенията, така както са посочени в регламента, трябва да съответстват на речника на МААЕ във възможно най-голяма степен, особено определението за превозвачи, като същевременно се отчита необходимостта от съгласуваност със законодателството на Евратом, по-конкретно Директива 96/29/Евратом.

4.2 Комитетът е съгласен, че се налага оценка на въздействието на регламента две години след началото на неговото прилагане. Също така би било полезно въпросът да бъде преразгледан след пет години, за да се проследи какви пречки биха могли все още да стоят пред безпроблемното и безопасното функциониране на превоза на радиоактивни материали в Европейския съюз.

4.3 По силата на настоящото проектопредложение ще бъде постигната обща и единна система за регистрация на превозвачи на радиоактивни материали в ЕС. Според член 3, параграф 3 превозвачите ще могат да транспортират радиоактивни материали без допълнителна регистрация съгласно този регламент, ако вече са регистрирани за употреба или обработка и превоз на такъв материал. Комитетът приканва Комисията да проучи съвместно със заинтересованите страни възможността за преходен режим за притежателите на регистрации за превоз.

4.4 С член 3, параграф 4 се разрешава въвеждането на допълнителни изисквания за регистрация на материали, които представляват особена опасност за здравето. Комитетът би желал в този списък да бъдат включени и онези материали, които се превозват съгласно многостранни разрешения.

4.5 Комитетът отбелязва, че необходимото застрахователно покритие за превозвачите се различава в отделните държави-членки. Въпреки че подобно застрахователно покритие не може да бъде уредено чрез процедурата за регистрация, Комитетът приканва държавите-членки да постигнат хармонизиране на необходимите застрахователни схеми.

4.6 Уеббазираната система за регистрация на превозвачи трябва да е достъпна предварително, да е вече изпитана и да функционира. Това ще даде увереност на операторите и компетентните органи, както би направило и удължаването на преходния период преди влизането □ в сила, в зависимост от конкретните преходни разпоредби съгласно член 4, параграф 3.

- 4.7 Кандидатът следва да има възможност да поправя или допълва информацията в заявлението си, вместо то да бъде отхвърляно без последващо разглеждане (член 5, параграф 7 и член 5, параграф 10).
- 4.8 Държавите-членки следва да гарантират хармонизирането на критериите за регистрация.

Брюксел, 22 февруари 2012 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Staffan Nilsson
